

Etusivu>Sinun oikeutesi>Rikoksen uhri>Uhrin oikeudet jäsenmaittain

Práva obětí trestných činů – podle zemí

Kroatia

Oběti trestných činů mají řadu práv v přípravném i v trestním řízení, přičemž zvláštní ochrana je věnována dětem a obětem sexuálních trestných činů a obchodování s lidmi

Oběť trestného činu má právo:

na přístup ke službám na podporu obětí trestných činů;

na účinnou psychologickou a jinou odbornou pomoc a podporu orgánů, organizací nebo institucí poskytujících pomoc obětem trestných činů v souladu s právními předpisy;

na ochranu před zastrahováním a odplatou;

na ochranu své důstojnosti při podávání svědectví jako oběť;

být vyslechnuta bez zbytečného odkladu po oznámení trestného činu a následně nebýt vyslýchána vícekrát, nežli je pro účely trestního řízení nezbytně nutné;

mít během jakýchkoli úkonů, kterých se účastní, při sobě osobu, již důvěřuje;

podstoupit minimální lékařská ošetření, a to pouze pokud jsou nezbytně nutná pro účely trestního řízení;

podat návrh na zahájení stíhání nebo podat soukromou žalobu podle trestního zákoníku (*Kazenski zakonik*), účastnit se trestního řízení jako poškozený, být informována o zproštění obvinění (čl. 206 odst. 3 trestního zákoníku) a o rozhodnutí státního zástupce (*državni odvjetnik*) nepokračovat dále ve stíhání a právo pokračovat ve stíhání bez účasti státního zástupce;být informována státním zástupcem o opatřeních přijatých na základě jejího obvinění (článek 206a trestního zákoníku) a právo podat stížnost vyššímu státnímu zástupci (*viši državni odvjetnik*) (článek 206b trestního zákoníku);

bez zbytečného odkladu požádat a dostat informace o propuštění pachatele ze zadržení nebo výkonu vazby, útěku pachatele nebo propuštění z vězení a o opatřeních přijatých k zajištění ochrany oběti;

požadovat a dostávat informace o konečném rozhodnutí o ukončení trestního řízení;

další práva stanovená zákonem.

Oběti sexuálních trestných činů a trestného činu obchodování s lidmi mají kromě výše uvedených práv i právo:

před výsledkem hovořit s právním poradcem na náklady rozpočtových prostředků;

na právního zástupce na náklady rozpočtových prostředků;

na výslech na policii a státním zastupitelství osobou stejného pohlaví (*državno odvjetništvo*) a být vyslechnuta stejnou osobu, pokud se skutečně ještě jeden výslech;

odmítnout odpovědět na otázky týkající se osobního života a nesouvisející s trestným činem;

požadovat, aby byla vyslechnuta prostřednictvím audiovizuálního zařízení (čl. 292 odst. 4 trestního zákoníku);

na ochranu osobních údajů;

požadovat vyloučení veřejnosti z jednání.

Je-li oběť trestného činu dítě, má kromě uvedených práv oběti i další práva, tj. právo:

na právního zástupce na náklady rozpočtových prostředků;

na ochranu osobních údajů;

na vyloučení veřejnosti.

Děti jsou všechny osoby mladší 18 let.

Dětské svědky a oběti vyslýchá vyšetřující soudce během důkazního řízení a obsílka dětskému svědkovi se zasílá prostřednictvím jeho rodičů či zákonných zástupců.

Soukromá žaloba

Po oznámení trestného činu řízení ve většině případů povede státní zástupce jmenovaný z moci úřední.

V případě trestných činů, u nichž se trestní řízení zahajuje na základě soukromé žaloby, lze podat soukromou žalobu. Žaloba musí být podána ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se oprávněná fyzická nebo právnická osoba dozvěděla o trestném činu a pachateli.

Žaloba na náhradu škody v adhezním řízení

Poškozená strana může podat návrh na připojení občanskoprávní žaloby k řízení.

Oběť trestného činu je zároveň poškozeným, jenž má právo u soudu podat žalobu na náhradu škody.

Tato žaloba může zahrnovat:

náhradu škody – která může být hmotná nebo nehmotná (utrpěná bolest, strach),

vrácení věcí – pokud poškozený (oběť) může prokázat, že byl(a) vlastníkem nebo zákonným držitelem dané věci,

zrušení určitého právního úkonu – jestliže se v souvislosti s trestným činem uskutečnil právní úkon majetkové povahy (pokud obviněný oběť násilně donutil k uzavření smlouvy).

Žalobu na náhradu škody lze uplatnit v trestním řízení nebo podat žalobu a zahájit samostatné občanskoprávní řízení proti obviněnému.. Pokud je žaloba podána v rámci trestního řízení, je nezbytným předpokladem pro její přijetí to, že soud uzná obviněného vinným.

V občanskoprávním řízení to není nezbytným předpokladem pro úspěch žaloby.

Práva poškozeného v průběhu vyšetřování a v trestním řízení

Oběť, jež se trestního řízení účastní jako poškozený, má právo:

používat vlastní jazyk včetně znakového jazyka neslyšících a hluchoslepých a na pomoc tlumočníka, jestliže neovládá chorvatštinu nebo ji nerozumí, nebo

na pomoc překladatele či tlumočníka znakového jazyka, pokud se jedná o neslyšícího nebo hluchoslepého poškozeného,

předložit žalobu na náhradu škody a návrh dočasných ochranných opatření,

na právního zástupce,

upozorňovat na rozhodné skutečnosti a navrhnout důkazy,
účastnit se důkazního slyšení,
účastnit se jednání a podílet se na důkazním řízení a pronést závěrečnou řeč,
nahližet do spisu týkajícího se dané věci,
požádat státního zástupce o oznámení o opatřeních přijatých na základě její žádosti a podat stížnost k vyššímu státnímu zástupci,
na odvolání,
požadovat návrat do předchozího stavu,
být vyrozuměna o výsledku trestního řízení.

Státní zastupitelství a soud jsou povinny před trestním řízením a v jeho průběhu v kterékoli fázi zkoumat, zda existuje možnost, že obviněný napraví poškozenému škodu způsobenou trestným činem. Rovněž jsou povinny poškozeného informovat o právu používat vlastní jazyk, včetně znakového jazyka neslyšících a hluchoslepých a na pomoc tlumočníka, jestliže neovládá chorvatštinu nebo jí nerozumí, nebo na pomoc překladatele či tlumočníka znakového jazyka, pokud se jedná o neslyšícího nebo hluchoslepého poškozeného, o právu předložit žalobu na náhradu škody a návrh dočasných ochranných opatření, o právu upozorňovat na rozhodné skutečnosti a navrhnout důkazy, o právu účastnit se jednání a podílet se na důkazním řízení a pronést závěrečnou řeč, o právu nahližet do spisu týkajícího se dané věci a o právu požádat státního zástupce o oznámení o opatřeních přijatých na základě jeho žádosti a podat stížnost k vyššímu státnímu zástupci.

Právo na finanční odškodnění

Zákon o finančním odškodňování obětí trestných činů (*Zakon o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela*) (*Narodne novine* (NN; Úřední věstník Chorvatské republiky), č. 80/08 a 27/11) stanoví právo na finanční odškodnění obětí úmyslného trestného činu s prvky násilí spáchaného na území Chorvatska nebo příbuzných obětí za podmínek stanovených tímto zákonem.

Výše uvedený zákon stanoví právo na finanční odškodnění obětí úmyslných násilných trestných činů, podmínky a postup pro uplatnění práva na odškodnění, orgány, jež rozhodují a podílejí se na rozhodovacím procesu týkajícím se práva na odškodnění, a orgány a postup při řešení přeshraničních věcí.

Oběť úmyslného trestného činu násilí má nárok na odškodnění ze státního rozpočtu.

Policej, státní zastupitelství a soudy jsou povinny poskytnout informace o právu na odškodnění, dát potřebné formuláře žádostí a na žádost oběti jsou povinny poskytnout obecné pokyny a informace o tom, jak žádost vyplnit, a o požadovaných podpůrných dokumentech.

Žádost o odškodnění se předkládá Ministerstvu spravedlnosti na formuláři, který lze stáhnout z jeho stránek.

[Formulář žádosti o odškodnění pro oběti trestných činů_hr](#) (223 Kb)

Žádost musí být předložena nejpozději ve lhůtě šesti měsíců ode dne spáchání trestného činu. Pokud oběť z oprávněných důvodů nebyla schopna žádost předložit v uvedené lhůtě, musí ji předložit nejpozději ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy tyto důvody skončily, a nejpozději ve lhůtě tří let ode dne, kdy byl trestný čin spáchán.

Je-li oběť nezletilá osoba nebo osoba nesvéprávná a jestliže její zákonný zástupce nepředložil žádost ve lhůtě šesti měsíců ode dne spáchání trestného činu, běží šestiměsíční lhůta ode dne, kdy tato osoba dosáhne věku 18 let, nebo ode dne, kdy bylo po dosažení plnoletosti oběti zahájeno trestní řízení, nebo ode dne, kdy je daná osoba opět svéprávná.

Nárok na odškodnění může uplatnit:

oběť násilného trestného činu v případě, že se jedná o občana Chorvatské republiky, respektive občana členského státu Evropské unie, nebo má-li daná osoba na jeho území bydliště, a pokud je trestný čin spáchán na území Chorvatské republiky,

oběť, která v důsledku trestného činu utrpěla těžkou újmu na zdraví nebo zdravotní poškození (má nárok na náhradu nákladů na léčbu, pod podmínkou, že nemá povinné zdravotní pojištění, a to do výše zdravotního pojištění v Chorvatské republice, a náhradu ušlého výdělku až do výše 35 000 kun), osoba, která je blízkým pokrevním příbuzným zesnulé oběti (manžel/manželka, druh/družka, dítě, rodič, osvojitel, osvojené dítě, nevlastní rodič, nevlastní dítě, partner stejného pohlaví, prarodič a vnuk či vnučka, pokud s obětí žili ve společné domácnosti) má nárok na náhradu kvůli ztrátě zákonného výživného až do výše 70 000 kun),

v případě úmrtí oběti má osoba, která uhradila náklady na její pohřeb, nárok na náhradu až do výše maximálně 5 000 kun,

jestliže je trestný čin oznámen nebo zaznamenán u policie nebo státního zastupitelství ve lhůtě šesti měsíců ode dne spáchání trestného činu, bez ohledu na to, zda pachatel je znám, či nikoli.

Při stanovování výše odškodnění je zohledněno chování oběti během spáchání trestného činu a po něm nebo její přispění ke vzniku a rozsahu újmy, zda se jedná o přímou oběť a zda a v jakém časovém rámci trestný čin oznámila příslušným orgánům. Kromě toho se posuzuje spolupráce oběti s policií a příslušnými orgány s cílem pachatele postavit před soud a přihlíží se ke skutečnosti, zda přímá oběť přispěla ke vzniku škody nebo k jejímu zvětšení, v takovém případě se výše odškodnění odpovídajícím způsobem snižuje. Žádost bude zamítnuta nebo výše odškodnění snížena, prokáže-li se, že je oběť zapojena do organizované trestné činnosti nebo že je ve zločinném spolčení. Odškodnění může být zamítnuto nebo jeho výše snížena i v případě, že by poskytování odškodnění v plné výši bylo v rozporu se zásadou spravedlnosti, dobrými mravy a veřejným pořádkem.

Oznámení o propuštění pachatele

Je-li obžalovaný odsouzen k trestu odnětí svobody, informuje oddělení pro pomoc obětem a svědkům ministerstva spravedlnosti (*Služba za podršku žrtvama i svjedocima*) oběť o datu (bezpodmínečného i podmíněného) propuštění vězně z výkonu trestu odnětí svobody.

Zákonná povinnost informovat oběti o propuštění vězně

V souladu s ustanoveními zákona o změně zákona o výkonu trestu odnětí svobody (*Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazne zatvora*) je povinností oddělení pro pomoc obětem a svědkům Ministerstva spravedlnosti informovat oběť, poškozeného nebo jejich rodinu o propuštění vězně z výkonu trestu.

Oběť je informována o propuštění vězně v případech, kdy se jedná o sexuální a mravnostní trestné činy, trestné činy proti životu a zdraví nebo násilné trestné činy.

Výše uvedené informace se oběti, poškozenému nebo jejich rodině poskytují v případě řádného propuštění po výkonu trestu i v případě podmíněného propuštění z výkonu trestu.

Rovněž při rozhodování o tom, zda je vhodné umožnit vězni opustit věznici do místa pobytu nebo bydliště, mohou káznice/vězení od oddělení pro pomoc obětem a svědkům vyžadovat, aby poskytlo informace o postoji oběti nebo rodiny oběti k této možnosti. Oddělení pro pomoc obětem a svědkům vypracuje na základě výpovědi oběti pro káznici/vězení zprávu.

Pomoc svědkům a obětem

Pomoc obětem a svědkům v Chorvatské republice koordinuje Oddělení pro pomoc obětem a svědkům (*Služba za podršku žrtvama i svjedocima*) zřízené v rámci Ministerstva spravedlnosti.

Oběti a svědci mohou obdržet pomoc a informace o svých právech a soudních řízeních v odděleních pro pomoc obětem a svědkům u soudu.

Oddělení pro pomoc obětem a svědkům (*Odjeli za podršku žrtvama i svjedocima*) existují u sedmi krajských (župních) soudů (*županijski sudovi*): v Záhřebu, Zadru, Osijeku, Vukovaru, Splitu, Sisku a Rijeci. Tato oddělení poskytují obětem (a svědkům), jakož i osobám, které je doprovázejí, emocionální podporu, praktické informace a informace o jejich právech. Podpora je dále poskytována i odděleními u příslušných městských a přestupkových soudů (*općinski a prekršajni sudovi*).

Informace o právech a druzích pomoci mohou oběti obdržet na **bezplatné lince 116 006 Národního telefonního centra pro oběti trestných činů a přestupků** (viz internetové stránky Národního telefonního centra).

Informace o právech obětem a svědkům a podporu poskytuje rovněž Ministerstvo spravedlnosti a dotazy je možné směřovat na e-mailovou adresu:

Zrtve.i.svjedoci@pravosudje.hr nebo prostřednictvím internetové stránky Ministerstva spravedlnosti Chorvatské republiky: <https://pravosudje.gov.hr/>

Pomoc obětem a svědkům v přeshraničních věcech

Oddělení pro pomoc obětem a svědkům zřízené v rámci Ministerstva spravedlnosti poskytuje pomoc a informace svědkům i obětem předvolaným prostřednictvím mezinárodní právní pomoci (včetně svědků válečných zločinů).

Svědkům, kteří jsou předvoláni, aby vypovídali u soudů v Chorvatské republice, nebo chorvatským svědkům, kteří jsou předvoláni k soudům v zahraničí, musí být zaslán informační dopis.

Svědkům válečných zločinů je zajištěna fyzická ochrana, je-li to zapotřebí, a pomoc s přípravou jejich cesty a s organizací jejich vystoupení u příslušného justičního orgánu (pro svědky a ostatní účastníky, kteří jsou předvoláni k účasti na vyšetřování v trestních řízeních týkajících se válečných zločinů před příslušnými justičními orgány v Chorvatské republice, jakož i mimo území Chorvatské republiky, je-li tato pomoc předmětem žádosti o mezinárodní právní pomoc).

Ke zjištění informací, které potřebujete, použijte níže uvedené odkazy:

1 – Moje práva jako oběti trestného činu

2 – Oznámení trestného činu a moje práva v průběhu vyšetřování nebo řízení před soudem

3 – Moje práva po ukončení řízení před soudem

4 – Odškodnění

5 – Moje právo na podporu a pomoc

Poslední aktualizace: 27/03/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.